

Мектептин педагогикалык
кеңешинин отурумунда кабыл алынган
№ 2 протоколу "10" "10
2020-жыл

"Бекитилген"
№1 орто мектебинин директору.
Балбаков З.А
2020-жылдын "5" "10
№ 48 буйрук берилген күнү

Жалпы билим берүүчү мектепте окуучулар үчүн дептерлеринин жана
жазма чыгармаларынын тактоо үчүн бирдиктүү талаптар жөнүндө,
Кара-Балта шаарындагы №1 орто мектеби

Жалпы Жобо

- 1.1. тарабынан уюмдун талаптарын текшерүү үчүн тартипте
- 2. Бирдиктүү орфографиялык режим жөнүндө жобонун максаты жана милдеттери**
 - 2.1. Окуучуларды жазма чыгармаларды аткаруу маданиятын, оозеки жана жазуу жүзүндө сүйлөө маданиятын тарбиялоо.
 - 2.2. Окуучуларда алардын ишин карап, текшерип жаткандарга болгон сый-урматты тарбиялоо.
 - 2.3. Окуучулардын өзүн-өзү башкаруу жана баалоо жөндөмдөрүн калыптандыруу.
 - 2.4. Окуучуларды жумушту кунт коюп аткарууну уюштуруу.
- 3. Окутуучулардын оозеки жана жазуу жүзүндө сүйлөөсүнө карата бирдиктүү талаптарды ишке ашыруу боюнча профессордук-окутуучулук курамдын иши. Ар**
 - 3.1. бир мугалим сабакка даярдануу учурунда материалды баяндоонун жүрүшүн, бардык формулалардын туура жана тактыгын кылдаттык менен ойлонушат; бардык түрдөгү жазууларды (доскада, мектеп журналында, окуучулардын күндөлүктөрүндө, иш пландарында ж.б.) сабаттуу түзүү; түшүнүктүү кол менен жазуу. Туура эмес курулган сүйлөмдөрдөн жана сөз айкаштарынан, айтылыш нормаларын бузуудан, сөздөрдү тандоодо этиятсыздыктан жана өз сөзүнүздөгү аныктамалардагы так эместиктерден алыс болуңуз.
 - 3.2. Башталгыч класстын мугалимдери окуучулар арасында сөз байлыгы жөнүндө идеяны калыптандырып, адабий тилдин ченемдерин үзгүлтүксүз окутушат, мектеп окуучулары үчүн сүйлөөнүн жаңы жана татаал түрүнө - жазуу түрүндө, анын көрүнүшүнүн бардык түрлөрүнө өзгөчө көңүл бурушат. Ишти пландаштырууда, бардык сабактарда ырааттуу сүйлөө көндүмдөрүн өркүндөтүү жана көркөм окууга үйрөтүү; башталгыч класстарда музыка, көркөм сүрөт, дене тарбия сабактарын окуткан предметтик мугалимдер үчүн I - IV

класстарда сабаттуулуктун жана сүйлөө маданиятынын пайдубалы түптөлгөндүгүн эске алып, башталгыч класстын окуучуларынын сүйлөө маданиятын өркүндөтүү маселелерине көңүл бурууну күчөтүү.

3.3. Сабак берген мугалимдер.

3.3.1. Бардык сабактарда окулган материалды талдоо, салыштыруу, карама-каршы коюу, жооп берүүдө керектүү далилдерди келтирүү, жыйынтык чыгаруу жана жалпылоо жөндөмүнүн калыптанышына көбүрөөк көңүл бурунуз.

3.3.2. Сабакта окуу маалыматтарынын негизги булагы гана болбостон, туура калыптанган сүйлөөнүн үлгүлөрү болгон окутуу текстин жана мугалимдин сөздөрүн окуучулардын толук кандуу кабыл алуусуна багытталган атайын иштерди жүргүзүү. Бул иштин жүрүшүндө окуучуларга, мисалы, мугалимдин билдирүүсүнүн темасын жана негизги идеясын калыптандыруу, план түзүү сыяктуу тапшырмаларды сунуштоо максатка ылайыктуу.

3.3.3. Окуучулардын оозеки сүйлөө маданиятын калыптандыруунун эң маанилүү ыкмаларынын бири катары, текстти эмоционалдык жана логикалык түшүнүү каражаты катары, үн чыгарып окууну кененирээк колдонуу.

3.3.4. Окуучуларды китеп менен иштөөгө туруктуу үйрөтүп, бул боюнча ар кандай кошумча адабияттарды колдон, рефераттарды, цитаталарды, колдонулган адабияттардын тизмесин жана башкаларын даярдоону үйрөт.

3.3.5 Окуучулардын сөз байлыгын байытуу, изилденип жаткан предметтин терминологиясы менен таанышуу боюнча иштерди системалуу жүргүзүү. Түшүндүрүүдө мындай сөздөрдү так айтып, тактага жана дептерлерге жазып, алардын маанисинин сиңишин жана сүйлөөдө туура колдонулушун дайыма текшерип турунуз. Берилген окуу дисциплинасына байланыштуу сөздөрдү жазуу жана айтуу кыйын болгон таблицаларды колдонуңуз. Мындай таблицалардын мазмуну зарылдыгына жараша жаңыланып турушу керек.

3.3.6. Дептердин так сакталышына, жазуулардын бир түрдүүлүгүнө жана андагы бардык жазуулардын туура жасалгаланышына көз салыңыз. Орфографиялык жана пунктуациялык каталарга көңүл бурунуз.

3.4. Билим берүү мекемесинин бардык кызматкерлери.

3.4.1. Окуучулардын оозеки оозеки сүйлөө маданиятынын жогорулашына жетишүү, талаптагыдай сылыктыкты сактоо менен туура эмес сүйлөөнү оңдоо, сабакта да, сабактан тышкары да жаргон, адепсиз, ошондой эле диалекталдык сөздөрдү жана сөз айкаштарын колдонууга каршы туруу.

3.4.2. Окуучулардын сүйлөө маданиятын жогорулатуу үчүн класстан тышкары иштин бардык түрлөрүн (олимпиадалар, сынактар, факультативдик жана ийрим сабактары, талаш-тартыштар, жолугушуулар ж.б.) кеңири пайдалануу.

3.4.3. Лозунгдардын жана плакаттардын, дубал мектеп гезиттеринин, жарнактардын, ошондой эле окуучуларга берилген документтердин сабаттуулугун кылдаттык менен текшерип чыгыңыз.

3.4.4. Жалпы мектептик иш-чараларды жана класс жетекчисинин ишин пландаштырууда окуучулардын мектепте жана үйдө сүйлөөсүнө карата бирдиктүү талаптарды аткаруу үчүн ата-энелер менен сүйлөшүүлөрдү камсыз кылуу керек.

4. Окуучулардын сүйлөөсүнө коюлуучу талаптар

4.1 Окуучулардын оозеки жана жазуу жүзүндөгү билдирүүлөрү, белгилүү бир темага толук жооп, отчет, физикалык же химиялык тажрыйбанын сүрөттөлүшү, досунун жообун карап чыгуу ж.б.у.с. билдирүүнүн мазмунун, логикалык түзүлүшүн жана сүйлөө стилин эске алуу менен бааланышы керек.

4.2. Окуучулар аткара алышы керек:

- Тема жөнүндө өз чегинде сүйлөө же жаза алуу;
- Билдирүүнүн темасын жана негизги идеясын ачуу үчүн эң маанилүү фактыларды жана маалыматтарды тандап алыңыз;
- Материалды логикалык жана ырааттуу берүү (фактылар менен кубулуштардын ортосундагы себептик байланыштарды түзүү, зарыл жалпылоолорду жана тыянактарды жасоо);
- Билдирүүнү түзүү үчүн тилдик каражаттарды туура жана так колдонуу;
- Байланыштын максатына жана кырдаалына жараша белгилүү бир стилде (оозеки, илимий, публицистикалык ж.б.) билдирүү куруу (сабакта, жолугушууда, экскурсияда, ж.б.);
- Логикалык стресстерди, тыныгууларды жана туура интонацияны байкап, катуу, так жооп бериңиз;
- Ар кандай жазуу жүзүндөгү билдирүүлөрдү орфографиялык жана пунктуациялык нормаларды сактоо менен, таза жана так жасаңыз.

4.3. болсо, Ал байкалган билдирүү, ошондой эле пайда катары каралышы керек:

- айтылышы жана стресс чыгуунун эрежелери;

- Сөздүктөрдө камтылган сөздөрдү алардын маанисине ылайык колдонуу эрежелери жана ар кандай сүйлөө стилдеринде колдонуу өзгөчөлүктөрү;

- Сөздөрдү түзүү жана өзгөртүү эрежелери, ошондой эле сөз айкаштарын жана сүйлөмдөрдү грамматиканын талаптарына ылайык түзүү.

- Орфографиялык жана пунктуациялык эрежелер, географиялык аталыштарда, тарыхый окуялардын аталыштарында, жазуучулардын, окумуштуулардын, тарыхый инсандардын жана башка ысымдардын аталыштарында, баш тамгалар менен жазууда каталар кетирилбейт,

4.4. окуучулардын сөздөрү ар кандай сөз байлыгы, грамматикалык структуранын байлыгы менен жетишилет. , эмоционалдуу таасирдүү сүйлөө каражаттарын туура колдонуу.

4.5. Окуучулардын сүйлөө маданияты үчүн мугалимдин жана досунун сөзүн угуу жана түшүнө билүү, башкалардын айткандарына көңүл буруу, суроо берүү, көйгөйдү талкуулоого катышуу ж.б.у.с.дагы маанилүү ..

5. Окуучулардын жазуу иштеринин көндүмдөрү.

5.1. Окуучулардын окуу иштери, класстагы жана үйдөгү жазма иштеринин негизги түрлөрү, ага төмөнкүлөр кирет:

- Математика, орус жана эне тилдериндеги көнүгүүлөр;

- Окуу китептериндеги макалалардын жана башка материалдардын пландары;

- Орус тили боюнча суроолорго дилбаяндар жана жазуу жүзүндө жооптор.

5.2. Учурдагы жана акыркы жазуу жүзүндөгү тесттер орус жана эне тилдеринде, чет тилдерде, адабиятта, математикада, физикада, химияда жүргүзүлөт.

5.2.1. Учурдагы контролдоо иштери программада изилденип жаткан материалдын өздөштүрүлүшүн текшерүүгө багытталган; алардын мазмунун жана жыштыгын мугалим сабактын өзгөчөлүктөрүн, изилденип жаткан материалдын татаалдыгын, ошондой эле ар бир класстагы окуучулардын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен аныктайт. Учурдагы тесттерди өткөрүү үчүн мугалим сабакты толугу менен же анын бир бөлүгүн гана дайындай алат.

5.2.2. Жыйынтыктоочу экзамендер өткөрүлөт:

- Программанын маанилүү темаларын окуп чыккандан кийин; -

Академиялык чейрек аяктаганда, жарым жыл.

Бир жумушчу күнү класста бир гана жазуу жүзүндөгү акыркы тест тапшырылышы керек, ал эми жума ичинде экиден ашпашы керек. Ар бир класстагы экзамендерди пландаштырууда, кварталдын акырына чейин, алты айга чейин жазуу жүзүндө экзамендерди топтоп алуудан, алардын бүткүл квартал боюнча бирдей бөлүштүрүлүшүн камсыз кылуу керек. Тесттерди кварталдын биринчи күнү, майрамдан кийинки биринчи күнү, дүйшөмбү күнү өткөрүү сунушталбайт.

6. Окуучулардын дептерлеринин саны жана максаты

6.1. Окуу иштеринин бардык түрлөрүн аяктоо үчүн окуучуларда төмөнкүдөй дептерлер болушу керек:

- 1-4-класстарда орус тилинде - 2 дептер, 5-9-класстар - ар бири 3 дептер, анын ичинде презентация жана дил баяндар үчүн бирден дептер;
- Адабият - 1 дептер;
- Математикада 1-6-класстарда - ар бири 2 дептерден (1-класста, андан тышкары, басмакана түрүндө) 7-9-класстарда - 3 дептер, анын ичинен 2 алгебра жана анализдин принциптери жана 1 геометрия боюнча; 10-11-класстарда - 2 дептер, анын ичинен 1 алгебра жана анализдин принциптери жана 1 геометрия.
- Чет тилдер үчүн - 5-9-класстарда 2 дептер жана 10-11-класстарда 1 дептер, 5-11-класстарда чет тилдүү сөздөрдү жазуу үчүн 1 дептер-сөздүк;
- Физика, химия - 2 дептер, бири - класстык жана үйдөгү тарбия иштери, маселелерди чечүү үчүн, экинчиси - контролдоону, лабораториялык, практикалык, эксперименталдык иштерди, мастерскойлорду каттоого (бир жыл бою кеңседе сакталат);
- 5-11-класстарда биология, география, табигый тарых (5-класс), тарых, коом таануу, мамлекет жана укук негиздери, тандалма сабактар, эмгекке окутуу сабактары боюнча - ар бири 1 дептерден;
- Көркөм сүрөт искусствосу - 1 чийме дептери

6.2. Орус тили, эне тил, адабият, математика сабактарынан тесттер үчүн атайын дептерлер бөлүнүп, алар окуу жылы бою мектепте сакталып, класстагы каталар менен иштөө үчүн окуучуларга берилет.

Орус тили боюнча дептерлерде кадимки дептерлерде аткарылган иштин түрү жазылат. Математика тесттерине арналган көнүгүү китептеринде "тест" деген сөздөр жазылган эмес.

7. Окуучулардын дептерин жүргүзүү тартиби

Окуучулардын дептериндеги бардык жазуулар төмөнкү талаптарга ылайык жүргүзүлүшү керек:

7.1. Тыкан, түшүнүктүү кол жазма менен жазуу;

7.2. Дептердин мукабасындагы жазууларды бир калыпта жүргүзүңүз: дептер эмнеге арналганын (орус тилинде иштөө үчүн, сүйлөөнү өнүктүрүүдө иштөө үчүн ж.б.), классты, мектептин номерин жана атын, мектептин жайгашкан жерин, окуучунун фамилиясын жана атын.

Бул класстардын окуучулары үчүн белги дептерлерине сунушталат 1-4 төмөнкү үлгүдөгү:

Бир жылдын чыгармалары) үчүн
орус тилинде (же математика) аты-
2-класстын окуучусу №1 орто мектеп

КП Толук ноутбук.

1-класстын окуучулары үчүн дептерлерге мугалим гана кол коет.

7.3. Биринчи жарым жылдыкта 1-класста орус тили жана математика боюнча иштөө датасы жазылган эмес. Биринчи класстын экинчи жарымынан баштап, ошондой эле 2-4-класстарда иштеген убактысы көрсөтүлөт: саны араб сандары менен, айдын аталышы сөздөр менен. 5-11-класстарда, математика дептерлеринде, иштин датасын четинде сандар менен көрсөтүңүз (09/10/09).

Орус тили жана чет тили дептерлеринде күн жана ай номинативдик кейс түрүндө сөздөр менен жазылат. (10-сентябрь).

7.4. Сабактын темасын, ошондой эле жазуу жүзүндөгү эмгектердин темасын (билдирүүлөр, эсселер, практикалык ж.б. чыгармалар) өзүнчө сапка жазыңыз.

7.5. Көнүгүүнүн, тапшырманын номерин көрсөтүңүз же аткарылган иштин түрүн көрсөтүңүз (план, суроолорго жооптор ж.б.), жумуштун кайсы жерде жасалгандыгын көрсөтүңүз (класста же үй тапшырмасында).

7.6. Кызыл сызыкты байкаңыз.

7.7. 1-4-класстын окуучулары үчүн ар бир жаңы чыгарманын текстин ошол күндүн жана аталыштын жазылган дептеринин ошол эле бетине кызыл сызык менен баштаңыз.

Күндү жана аталышты, чыгарманын түрүн жана аталышты, ошондой эле орус дептериндеги аталыш менен тексттин ортосунда сызыкты өткөрүп жибербеңиз. Математика дептерлеринде ушул учурлардын бардыгында эки гана уячаны өткөрүп жиберүү керек.

Бир жазуу жүзүндөгү чыгарманын текстинин акыркы сабы менен кийинки иштин датасы же аталышы (түрүнүн аталышы) ортосунда 2 сызгычты орус дептерлерине, математика дептерлерине - 4 уячага өткөрүп коюңуз (бир чыгарманы экинчисинен бөлүп, чыгармага белгилерди коюңуз).

7.8. Карандаш же калем менен асты сызылган сүрөттөрдү, чиймелерди, уламышты кылдаттык менен аткарыңыз (башталгыч класстарда, карандаш менен гана), керек болсо сызгычты жана компасты колдонуп.

7.9. Төмөндөгүдөй каталарды оңдоңуз: туура эмес жазылган катты же тыныш белгилерин кыйгач сызык менен сызыңыз; сөздүн бөлүгү, сөз, сүйлөм - ичке горизонталдык сызык менен; сызуунун ордуна керектүү тамгаларды, сөздөрдү, сүйлөмдөрдү жазыңыз; туура эмес жазылышын кашаанын ичине киргизбеңиз.

8. Мугалимдердин жазуу иштерин текшерүү тартиби

8.1. Окуу классы жана үй тапшырмасы аткарылган окуучулардын дептерлери текшерилет:

- Орус тилинде 5-класстын 1-4 жана 1-жарымында - ар бир сабактан кийин бардык окуучулар үчүн

- Орус тилинде 5-класстын 2-жарымында, 6-9-класстар - ар бир сабактан кийин алсыз окуучулар үчүн гана, ал эми күчтүү окуучулар үчүн баардыгы эле иштебейт, бирок эң маанилүүсү гана иштейт, бирок бардык окуучулар үчүн дептерлер жумасына бир жолу текшерилип тургандай кылып текшерилет.

- 5-9-класстарда айына - 10-11-класстардагы адабият үчүн - айына бир жолудан кем эмес

- 1-6-класстардагы - кыргыз тили үчүн - ар бир сабактан кийин 7-9-класстардагы кыргыз тили үчүн - ар бир сабактан кийин алсыз окуучулар үчүн гана, ал эми күчтүү окуучулар үчүн эмес Бардык чыгармалар, бирок эң маанилүүлөрү гана, бирок алар бардык окуучулар үчүн жумасына бир жолу текшерилип тургандай кылып

- Кыргыз тилинде 10-11-класстарда - айына бир жолу

- Математикада 1-4-класстарда жана 1-жарым жылдыкта ар бир сабактан кийин

- 6-9-класстар - ар бир сабактан кийин алсыз окуучулар гана күчтүү, ал эми окуучуларда күчтүү болгондор бардыгы эле иштей бербейт, бирок эң негизгиси гана иштешет, бирок жумасына бир жолу сабагы боюнча бардык окуучулар үчүн дептер текшерилет.

- геометрия 9-класстарда - эки жумада бир жолу

- 10-11-класстарда геометрия - ар бир сабактан кийин алсыз окуучулар үчүн, ал эми күчтүү окуучулар үчүн бардык жумуштар эмес, эң маанилүүсү гана, бирок дептерлер бир айда эки жолу текшерилет бардык окуучулар үчүн Чет тилинде 3-6-класстарда ар бир сабактан
- кийин 7-11-класстарда ар бир сабактан кийин алсыз окуучулар үчүн гана, ал эми күчтүү окуучулар үчүн бардык эле чыгармалар эмес, эң маанилүүлөрү гана иштелип чыгат, бирок ушундай эсептөө менен алар текшерилет 7-9-класстын бардык окуучулары үчүн 2 жумада бир жолу дептер жана 10-11-класстын окуучулары үчүн академиялык кварталда бир жолудан кем эмес 1 жолу
- Чет тил үчүн сөздүктөр айына бир жолудан кем эмес текшерилет
- Тарых, география, биология, физика, химия боюнча - тандалма, бирок, ар бир дептер текшерип турушу керек Окуу чейрегине кеминде 1-2 жолу.

8.2 Орус тили жана адабияты боюнча билдирүүлөр жана дил баяндар, ошондой эле сабактар боюнча тесттердин бардык түрлөрү бардык окуучулар тарабынан текшерилет.

8.3. Мугалимдер тарабынан тестирилөөнү төмөнкү мөөнөттөрдө жүргүзүлөт:

- 1-9-класстарда математикалык сабактар боюнча тесттик диктанттар жана тесттер текшерилип, окуучулар тарабынан кийинки сабакка кайтарылып берилет; башталгыч класстардагы билдирүүлөр жана дилбаяндар текшерилип, 2 күндөн кечиктирбестен кайтарылып берилет;
- Математика боюнча 10-11-класстарда физика, химия жана 5-11-класстарда чет тили боюнча тесттер, эреже катары, кийинки сабакта, жана көптөгөн иш кагаздары менен (70тен ашык) текшерилет - бир же эки сабактан кийин.

8.4. Текшерилип жаткан кагаздарда мугалим төмөндөгүлөрдү жетекчиликке алып, кетирилген каталарды белгилейт жана оңдойт:

- 1-4-класстын окуучуларынын орус тили жана математика сабагы боюнча дептерлерин жана тесттерин текшерүүдө мугалим орфографиялык катаны, цифраны, математикалык белгини сызып, керектүү тамганы же жогору жагындагы математикалык иш-аракеттердин туура натыйжасын жазат. Тыныш белгилери ката болгон учурда, керексиз тыныш белгиси сызылып салынат же бул учурда зарыл болгон тыныш белгилери жазылат; четинде, мугалим катаны белгилүү шарттуу белгиси менен белгилейт (I - орфографиялык ката, V - пунктуация).

- 5-11-класстардагы билдирүүлөрдү жана дил баяндарды текшерүүдө, контролдоодо да, окутууда да орфографиялык жана пунктуациялык каталар гана эмес, фактылык, логикалык, сүйлөө (сүйлөө каталары толкундуу сызык менен сызылган) жана грамматикалык белгилери белгиленет; блокноттун талааларында мугалим иш жүзүндө кетирилген каталарды F белгиси менен, L менен логикалык, сүйлөө - P менен, грамматикалык - G менен белгилейт;
- 5-11-класстардын окуучуларынын орус тили жана математика сабагы боюнча тестирлөөсүн текшерүүдө мугалим катаны гана баса белгилеп, кетет, окуучунун өзүн түзөтөт;
- каталардын астын сызып, ондоону мугалим кызыл паста (кызыл сыя, кызыл карандаш) менен гана жүргүзөт;
- диктантты, презентацияны же дилбаянды текшерип чыгып, мугалим каталардын түрүн, диктанттарда орфографиянын (цифралардын) жана пунктуациянын (бөлүүчү) санын санап жазат. Билдирүүлөрдө жана композицияларда кошумча, көрсөтүлгөн бул, фактикалык, логикалык, сүйлөө жана грамматикалык каталардын саны;
- Катчылыктарды эсептеп чыккандан кийин, иш белгиленген тартипте бааланат.

8.5. Бардык тест документтери мугалим тарабынан бааланып, баалары класс журналына киргизилет.

Өз алдынча иштөө жазуу иштери да бааланат. Бул чыгармаларга журналдагы белгилер мугалимдин каалоосу боюнча коюлушу мүмкүн.

2-класстын 2-жарымынан баштап, 6-класстын 1-жарымынан баштап орус тили жана математика боюнча класстык жана үй жазма иштери бааланат. Журналдагы белгилер мугалимдин каалоосу боюнча эң маанилүү иш үчүн коюлушу мүмкүн. Калган сабактар боюнча текшерилген бардык документтер мугалимдин каалоосу боюнча бааланат жана журналга баалар коюлушу мүмкүн.

Чет тилдеринде 5-6-класстарда бардык чыгармалар бааланат, журналга эң баалуусу берилет. 7-11-класстарда бардык текшерилген докладдар, анын ичинде дептердеги сөздүктөрдөгү кагаздар бааланат; журнал эң маанилүүлөргө баа берет. Калган сабактар боюнча текшерилген бардык документтер мугалимдин каалоосу боюнча бааланат жана журналга баалар коюлушу мүмкүн. Окуучулардын жазуу иштерин баалоодо мугалимдер окуучулардын билимин, билгичтигин жана жөндөмүн баалоонун тиешелүү стандарттарын жетекчиликке алышат.

8.6 Жазуу иштерин текшергенден кийин, окуучуларга каталарды оңдоо же ушул сыяктуу каталардын кайталанбашы үчүн көнүгүүлөрдү аткаруу тапшырмасы берилет. Эреже боюнча, каталар боюнча иш тиешелүү жазуу иштери аткарылган ошол эле дептерлерде жүргүзүлөт.

8.7. Окуучулардын жазуу(текшерүү) иш дептерлери жыл аягына чейин сакталат.